

Eerste terugkoppeling Verkenning Vechtstromen 2023

CO VAN ZUNDERT, JUDITH SNEPVANGERS, 12 APRIL 2023

Kern van de gesprekken

WAT

Veel overeenstemming! Kernopgaven Watervisie 2050 (hooguit nuanceverschillen)

HOE

Veel overeenstemming! **Dit willen we anders!** → [duiding verkiezingsuitslag BBB](#)

- besturen vanuit en voor de **burger**

- krachtige rol nemen t.o.v. **collega-overheden**, incl. Duitsland

- besturen vanuit **vertrouwen**, op **hoofdpijnen**

- **haalbaar** en **betaalbaar**

Karakter van het bestuursakkoord = set van **bakens** voor de komende 4 jaar

1. De fysieke omgeving is complex en onzeker

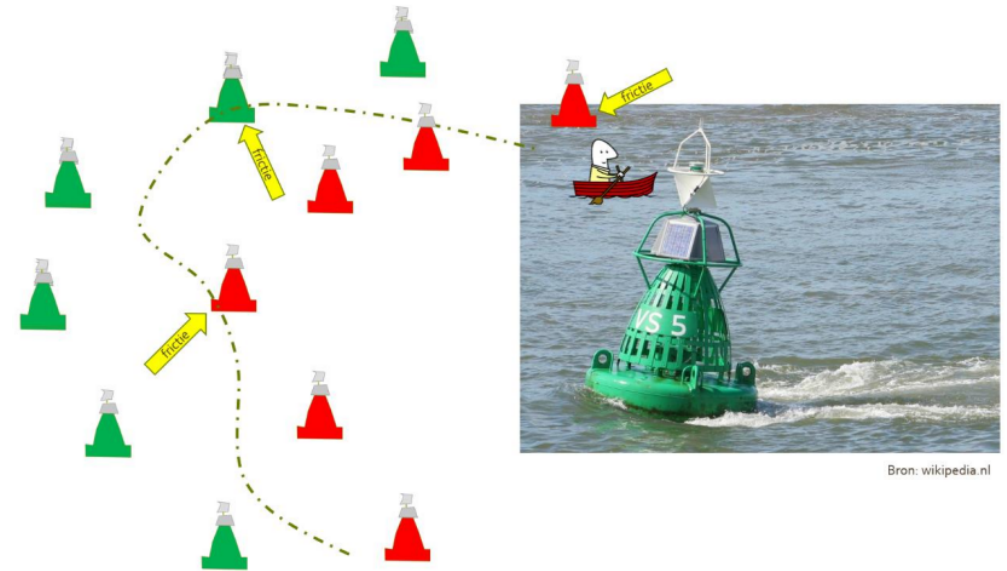
- We kennen niet alle details van de werking van het watersysteem
- We kennen het toekomstig klimaat niet
- We kennen toekomstige externe ontwikkelingen niet
- We kennen niet altijd de interactie tussen opgaven en/of oplossingen

2. We kunnen niet alles vooraf in afspraken vangen

- Als we nu alles in afspraken vastleggen, verliezen we onze manoeuvreerruimte
- Als we alle scenario's willen regelen, wordt beleid en regelgeving te ingewikkeld

3. Maatwerk met regie

- We hebben onze specialisten van een proces of een gebied (**zeker ook burgers, boeren/grondeigenaren en bedrijfsleven**) nodig om tot oplossingsrichtingen te komen.
- We willen als bestuur de randvoorwaarden en kaders kunnen stellen
- We willen de risico's in beeld hebben
- We passen onze koers aan als dit nodig blijkt te zijn!

Vrij naar Govert Geldof, 2021

***Bakens geleiden.
Competente stuurlied zorgen dat er een
koers tussen de bakens gevonden wordt.***

“geen dichtgetimmerd akkoord, meer flexibiliteit”

1.

Besturen vanuit en voor de burger

URGENT

Jaar 1 uitwerken:
participatiebeleid

Hoe kan de betrokkenheid en participatie van burgers, boeren, grondeigenaren en bedrijven in het waterschapswerk groter worden?

1. Bestuurscultuur gericht op verbinding met de samenleving en visa versa

- Gevoeligheid voor signalen, communicatie en interactie met burgers, boeren en grondeigenaren
- ‘Empathisch en verbindend’ als kwaliteit te kiezen DB leden
- Initiatief BBB met gebiedsambassadeurs **als pilot verkennen of dit instrument waardevol kan zijn in een nieuwe bestuurscultuur**
- Nieuwe democratische middelen verkennen: b.v. burgerberaad en inspraakrecht versterken, right-to-challenge, generatietoets, etc.
- Stroomdagen doorzetten → samen het gebied in!

2. Omgaan met belangen van burgers en grondeigenaren/boeren in de uitvoering van ons werk

- ‘Empathisch en verbindend’ als kwaliteit medewerkers Vechtstromen
- Kerntaak waterschap versus ‘kerntaken’ van de burgers, boeren en grondeigenaren
- Bottom-up waar kan: binnen vooraf gedefinieerde kaders krijgt gebied de ruimte om opgaven zelf op te lossen
- Initiatieven van burgers, boeren en grondeigenaren worden serieus genomen en ondersteund als deze bijdragen aan doelen waterschap

3. Communicatie: transparant en responsief

- Communicatie = interactie; niet sec zenden, ook luisteren en betrekken van input van buiten! Start hier zo vroeg mogelijk mee in trajecten.
- Communicatie = voor iedereen te begrijpen, o.a. B1 taalniveau, en met groot bereik, benut b.v. social media.
- Communicatie = eerlijke verhaal, geen ‘reclamepraatje’
- + Educatie van groot belang: bekendheid van waterschap en betrokkenheid bij water begint bij de jeugd

“van buiten naar binnen werken”

2.

Besturen vanuit **vertrouwen**

1. Op **hoofdpijnen** debatteren en besluiten
2. **Goede risico-analyse** vooraf + besluitvorming over de risico's
3. **Werkenderwijs verbeteren** op basis van ervaringen en metingen
 - **Accepteer** dat je vooraf niet alles weet en ben daar **transparant** over
 - **Start** met uitvoeren, **leer** van de praktijk en stuur tijdig bij
 - Benut **gebiedskennis** inwoners en grondeigenaren
 - **Experimenteer**ruimte / **pilots** toepassen waar nodig
4. **Attitude bestuurders**
 - Cultuurverandering van 'Nee, tenzij..' naar 'Ja, mits..' richting omgevingsinitiatief (conform ambities Omgevingswet)
 - Fouten maken mag (moet?) → voorkom 'blaming&shaming' binnen bestuur en in aansturing medewerkers
 - "Als je iets ontdekt dat beter kan, heb je iets geleerd en niet iets fout gedaan"

“vertrouwen krijgen, begint bij vertrouwen geven”

3.

Krachtige rol in bestuurlijk coulissenlandschap

- Belang Waterschap **zichtbaar(der)** maken
- **Pro-actief** samenwerking zoeken met bestuurlijke partners, o.a. stevige eigen rol in PPLG
> met *bestuurlijke collegialiteit*
- **Krachtige invulling** instrument 'Watertoets'
- Borging “**bodem en water sturend**”

VERDIEPING
overlegtafel

“krachtig positioneren bij alle vraagstukken die het waterbeheer (kunnen) raken”

4.

Financiën: leidend of volgend?

Overeenstemming

- + Kostenbewust
- + Goede meerjarenraming (10 jaar)
- + Schulden niet verder op laten lopen
- + Ruimhartig kwijtscheldingsbeleid
- + Informatievoorziening financiën begrijpelijk voor iedereen

Nadere verdieping

VERDIEPING
overlegtafel

– Noodzaak schaa sprong?

*Opgave leidend of budget leidend?
Optimaliseren organisatie ipv groeien?*

– Besparingsmogelijkheden?

*Toedeling naar andere overheden (b.v. inkomensbeleid → gemeenten)
Betaling door specifieke belanghebbenden (b.v. wateraanvoer)
Ambities verlagen (“80% realiseer je met 20% van de kosten”)
Focus op **kerntaken***

– Scheefgroei

Kostentoedeling eerlijker → verschillende inzichten!

– Sluitende business-cases investeringen?

Meewegen toekomstige lasten als je niet investeert

5.

Prioritaire opgaven

1. Waterkwaliteit verbeteren

- Kaderrichtlijn water: **realisatie 2027 halen**
- Vervuiler betaalt, aanpak bij de bron (Duitsland)
- **Metten = weten**
 - Herijking meetprotocol!
 - Geen kostbare tijd verliezen: parallel aan herijking wel doorgaan met uitvoering!

2. Droogte en wateroverlast als gevolg van klimaatverandering

- Overlast ≠ schade
- **Acceptatie** onderdeel van de oplossing
- **Meer** water **vasthouden** = minder afvoeren
- **Minder** water **gebruiken** = minder oppompen (of aanvoeren)
- **Nu plannen maken (o.a. meeliften PPLG), na 2027 realiseren**

3. Duurzame ontwikkeling

- Verdient **continu** aandacht in alle processen en opgaven
- Benutten kringlopen, reststromen als grondstoffen, benutten energiepotentie, etc.
- Benutten natuurlijk systeem boven technisch ingrijpen om opgaven te realiseren
- Biodiversiteit versterken minimaal in en langs de waterlopen, meekoppelkans op andere plekken

VERDIEPING
Overlegtafel

URGENT
Jaar 1 uitwerken:
Herijking
meetprotocol

Risico = beperkte middelen:

- €€€
- Personeel
- Uitvoeringspartners

Als middelen beperkt, dan prioriteren:

1. > 2. > 3.

i.i.g. voor periode tot 2027!

VERDIEPING
overlegtafel

“doorgaan op de inzet van de watervisie 2050”

5a.

7 Hoofdpijnen Watervisie 2050

1. Het aanpassen van de waterhuishouding op de inrichting en het gebruik van de ruimte bereikt zijn **grenzen**.
2. Het **grootste** en **meest geschikte reservoir** om water in te bergen is de **bodem**.
3. Ons water moet, zowel **ecologisch** als **chemisch**, van goede kwaliteit zijn. **Schoon water** is de basis voor een veilige leefomgeving en drager van natuur- en landschapskwaliteit.
4. Waterschap Vechtstromen is een op **duurzame ontwikkeling** gerichte partner.
5. Zuiveringsinstallaties worden knooppunten voor **circulair watergebruik** en de productie van **energie** en **grondstoffen**.
6. **Regenwater is geen afvalwater**, maar een bouwsteen in de ontwikkeling van een robuust watersysteem.
7. **Een aantrekkelijke leefomgeving**, waar genieten van water mag, vergroot het waterbewustzijn.

6.

Belangrijke aandachtspunten

1. Cybersecurity

- Technisch optimale maar werkbare risico-beheersing
- Goede protocollen (ook in geval van calamiteit)

2. Systeemverandering watergebruik

- Het gebruik van water als goedkoop 'schoonmaakmiddel' of 'transportmiddel' heeft grote impact op het werk van het waterschap. Hoe zetten we in om te komen tot systeemverandering richting zuinig watergebruik?
 - Met gemeenten (o.a. gescheiden leidingnetten)
 - Met drinkwaterbedrijven (o.a. beprijzing gebruik)
 - Ruimte voor pilots, waterschap als proeftuin voor innovaties vanuit bedrijfsleven en wetenschap

Voorstel **processtappen** komende tijd

1. Fase 1 → verkenning

- Verkennende gesprekken: afgerond
- Input n.a.v. deze presentatie
 - Grootste fracties: BBB + WN → fractiegesprekken met verkenners (ivm draagvlak en brede input uit fracties)
 - Overige fracties: schriftelijke input mogelijk
- Komende 2 weken overlegtafels over 4 onderwerpen:
 - Financiën, belastingstelsel en kostentoedeling
 - Kaderrichtlijn Water, waterkwaliteit, meten en monitoren, Duitsland
 - Water en bodem sturend
 - Kerntaken en aanvullende inspanningen en verantwoordelijkheden

2. Fase 2 → uitwerking bestuursakkoord

- Intentie: 26 april in AB

3. Fase 3 → invulling DB

- Na meivakantie

Ontheffing voor mogelijkheid (gedeeltelijk) duaal bestuur aanvragen

Voorstel:

Alvast ontheffing aanvragen bij Gedeputeerde Staten, zodat er ruimte is om 1 of meer bestuurders van buiten het AB aan te trekken **ALS DIT NODIG BLIJKT** in fase 3

Argumentatie duaal bestuur:

- Krachtig en competent dagelijks bestuur
- Ervaren en deskundig
- Speelveld is ingewikkeld, verbinding met burgers en grondeigenaren is zeer uitdagend
→ ***mogelijk niet beschikbaar vanuit AB***

Waarom nu al?

- T.b.v. voortgang in fase 3 → doorlooptijd ontheffingsaanvraag kan aanzienlijk zijn